

Denne artikkelen kan kopieres fritt og viderefremidles til andre.

En forutsetning er at navn på utgiver (Strinda historielag), årbokas årstall og forfatter(e) oppgis.

Det må ikke foretas endringer i artiklene.

Det er ikke tillatt å skanne eller kopiere bilder i bøkene for bruk i andre sammenhenger.

Meieribakken ved Jonsvatnet

Meieri, butikk og postkontor.

Av Asbjørn G. Johansen

Jonsvandets meieri

Det er vel ikke mange nålevende jonsvannsbygger som kjenner til at det en gang var et bygdemeieri i deres nærmiljø. Gjennom 26 år - fra 1897 til 1923 - var dette lille lokale meieriet mottaker og videreforhandler av praktisk talt all melk som ble produsert i Jonsvannsområdet. Med faste priser og plikt til å ta imot melk fra samtlige 28 andelseiere, virket meieriet som en forutsigbar og stabil økonomisk plattform for de lokale melkebønder.

På slutten av 1800-tallet var jordbruks-samvirket i sin spede begynnelse, og de menn som var modige og fremsynte nok til å satse på disse nye samarbeidsformene, fortjener all ære og takk for sin fremsynthet. Dessverre er kunnskapene om meieriforeningens første år forsvunnet sammen med de henfarne stifterne. Men et referat i avisa Nidaros fra 11. mars 1905 fra Jonsvandets meieriforenings generalforsamling 1. februar samme år, gir oss et innblikk i hvem som var de ledende personer bak foretaket, og hva foreningens samlede aktiviteter i det foregående år - det vil si 1904 - hadde gitt som resultat. Referatet - som er en lokalhistorisk godbit - gjengis her i sin helhet, og med den skrivemåten som var vanlig på den tid:

Jonsvandets Meieriforening avholdt den 1. februar sistleden sin ordinære generalforsamling, hvori aarsberetning for driftsaaret 1904 oplæstes. Af denne beretning fremgikk det, at der i aarets løp var indveid 236.112 liter nysilet melk, og derfor var leverandørene udbetalt kr 23.316,00, hvilket i gjennomsnitspris utgjør 10 øre pr. liter efter at alle omkostninger er utbetalt, disse har utgjort ikke fullt 1/2 øre pr. liter. Meieriets gjeld til Strindens Sparebank, som oprindelig var kr 6.200,00, er nu kr 1.920.00. Meieriet har i aarets løp leveret melk og fløte til fabrikken "Arild" for et beløp af kr 10.168,28, resten er solgt til private folk. Meieriet har fra nytaar faat leveransen til Reitgjerdet Pleiestiftelse. Aktienes antal i meieriet er nu 93, fordelt på 28 aktieeiere.

Aktiekapitalen utgjør kr 6.200,00, hvorpaa er inbetalt kr 4.380,00. Bestyrelsen har i det forløbne aar bestaaet av gaardbruker og landhandler Ellef Solem (formand), gaardbr. Sivert Gjer- van, (viseformand), samt gaardbrukene Ole Walseth, Kristian Moen og Klemet Ranheim. Af bestyrelsen utgikk Ole Walseth og Kristian Moen. Kristian Moen gjenvalgte, og i stedet for Ole Walseth, som fraba seg gjenvalg, innvalgte Johan Vikeraunet. Som suppleanter valgtes Ole Walseth og lærer

Tilseth. Til kasserer gjenvalgte enstemmig Sivert Walseth, som har fungeret som saadan siden meieriets oprettelse. Likesaa gjenvalgte enstemmig til revisor lærer Haugum, som likeledes har fungeret som saadan siden meieriets oprettelse. Enstemmig besluttedes at den fungerende formand i bestyrelsen møter som representant i amtets Meieriforening mot sædvanlig godtgjørelse. Til formand valgtes Sivert Gjervan, da Ellef Solem ikke mottog gjenvalg som saadan, og til viseformand valgtes Kris-

tian Moen.

Hvor lå Jonsvandets meieri?

En av initiativtakerne til stiftelsen av Jonsvandets meieriforening - Ellef Solem - eide gården Fredrikkested, som ligger like vest for nåværende Solbakken skole. Han stilte beredvillig tomt til disposisjon for det planlagte meieribygget. Denne lokalisering av meieranlegget var et fornuftig valg, fordi det ble liggende i knutepunktet mellom veien på både nord- og sydsiden av Jonsvat-

På kartet ser vi både “gammelvegen” over Røstad og “nyvegen” over Solbakken bro. Broa kom i 1927. Typografisk kart over Norge. Blad 46D. Revidert 1927. Kilde: Statens Kartverk.

Fredriksted. Jonsvandets Meieri.

Fredrikkested i 1913 eller før. Postkort postlagt i 1913. Fotografen har stått ved vegen til Røstadbakken. Bygningene nærmest er fra venstre: Grisehus og stall, butikk, meieribygning og ishus. Bak grisehuset/stallen er 2 fjøsbygninger. Bakerst er hovedhuset til høyre og "gammelhuset" til venstre. Kopi fra Universitetsbiblioteket i Trondheim.

net. Dette var lenge før Solbakken bro ble åpnet, slik at bønderne på sydsiden av Jonsvatnet var henvist til å kjøre over Siimskleiva og forbi gårdene Røstad, Nedre og Øvre Vikeraunet for å komme inn på selve Jonsvannsveien ved Osbakken. Plasseringen av meieriet ved Fredrikkested fordelte derved kjørelengden på en rettfærdig måte for melkeleverandørene. Den vanlige transportmåten på den tid var med hest og vogn sommers tid, og med slede på vinterføre. I dyp snø og på dårlig brøytede veier var det ingen enkel sak å få levert melken til

rett tid. Men så lenge en ikke visste om noe som er bedre, godtok en alltid forholdene slik som de nå engang var.

Årene 1920 til 1923

Tidligere gårdbruker Jon Jervan har tatt vare på en oppgjørsvare for meieriets fire siste driftsår fra 1920 til 1923. Det var hans egen far - Olaf Jervan - som førte oppgjørsvare for årene 1921, 1922 og 1923. Her finner vi et interessant tallmateriale som belyser meieriets daglige drift og en oversikt over meieriets viktigste kunder.

Selv om kommunikasjonene på den tid var langt mer primitive og tungvinte enn i vår tid, hadde Jonsvandets meieriforening vareleveranser over et vidt geografisk område. Meieriets produkter ble bl.a. levert helt til Værdalens meieri, Stjørdalens meieri, Hegra meieri, Malvik meieri, Være meieri foruten Bodsberg, Spongdal og Berg meierier på Byneset og selvfølgelig Trondhjems meieri. En skulle tro det var forbundet med store praktiske vanskeligheter å frakte ferske meieriprodukter, som melk og fløte, over så vidt store avstander - i hvert fall sommers tid, men transportproblemene ble tydeligvis løst på en tilfredstillende måte.

Meieriet hadde også en rekke andre store kunder som Reitgjerdet pleiestiftelse (for spedalske), Strinda handelssamlag, Strinda fylkesskole, Ranheim forbruksforening og Rosenborg dampbakeri. I tillegg kommer en rekke små melkutsalg i Trondheim. Frk. Nideng, som var en relativt stor kunde, hadde sitt melkeutsalg i Erling Skakkes gt. 2. Likedan er en frk. Olsen i Lillegårdsbakken nevnt som en av meieriets sikre og gode kunder. Fru Gundersen på Ramstad er også nevnt som kunde. Den eldre generasjon jonsvannsbygger husker jo Gundersens kolonialbutikk ved Ramstadkrysset. Den var i drift til etter andre verdenskrig. Også private kunder er nevnt i oppgjørsboken - bl.a. lærer O. Vasseljen ved Amtsskolen på Moholt - en kjent og aktet person i Strinda på den tid. Lokalbefolkningen må heller ikke glemmes i

denne sammenheng. Meieriet solgte også brødvare, og fra 1900 fungerte det som postkontor (brevhus). Når vi da også vet at Ellef Solem drev et landhandleri vegg i vegg med meieriet, ble gården Fredrikkested oppfattet som et viktig bygdesentrum. Veiene fra begge sider av Jonsvatnet møttes jo som nevnt på toppen av Meieribakken, eller Osbakken som den heter i våre dager. Dette veiskillet ligger like vest for Fredrikkested, så både meieri, poststed og landhandleri lå sentralt til for Jonsvatnets innbyggere på den tid.

Oppgjørsboka kan også fortelle at andelseierne hadde plikt til å levere is til meieriet. Isen ble saget på Vikeraunetjønna og antakelig lagret i et ishus i nærheten av meieribygget. Behovet for is til kjøling av melken var selvfølgelig størst på sommers tid, men også under mildværsperioder om vinteren var isblandet vann en fordel. Om Jonsvandets meieriforening hadde andre produkter enn melk og fløte, har det dessverre ikke vært mulig å bringe på det rene. Det er vel lite sannsynlig at dette lille bygde-meieriet hadde utstyr til ysting av ost og kinning av smør.

Det er også interessant å lese om lønnsforholdene til de hel- og deltidsansatte. Lønnen er tydeligvis stipulert etter stillingens betydning for driften av meieriet. På toppen av lønnstabellen er Petrine Størseth, med en månedlig godtgjørelse på kr 90,00. Det er derfor nærliggende å anta at det var hun som fungerte som

Interessentenes samlede konto		
	Krg.	Nr. ni
Poul Linn	160260	785934
Ekn. Moen	81176	400716
Ole Angells	67725	332592
J. Angells	88188	434300
E. Morkansen	39776	196670
O. Lykkedal	68793	338936
E. Krestad	153350	751575
J. Angjeld & J. Ryggvold	98956	445284
J. Gjeran	126768	625163
H. Gjeran	116887	550953
P. Valat	82096	402356
A. Engen, Østada	93644	460770
O. Døllan	90974	447952
Joh. Skjerve	32945	184276
J. Kjønnas	6877	32141
Bj. Olsen, Røse	10168	49876
E. Solenn	106598	518496
J. Sandvik	100272	491820
J. Rønne	88523	433323
P. Røsholbakken	13976	66760
A. Vikås	87641	429555
B. J. Brøderson	21243	105862
M. Veronik Solheim	46359	228149
O. Vinje Røshol	11538	56588
B. Røskken, Røsholbakken	4376	21442
J. Sandnes, Hæsel	7143	35642
H. Lørd	30545	146957
Anna Brøerød, Solenn	66848	326688
Ole. Kjønnas, Solmund	14168	72138
1909808	9378908	

Pn. kg. : Nr. 9378908 : 1909808 = 4911 ore

Leverandørernes samlede konto		
	Krg.	Nr. ni
J. Brøderson	34721	169720
Johanna Berg	12005	58168
J. Thomassen	2825	133557
Johan Rygge, Ølde	9983	49193
Olav Larsen, Røskan	14286	69921
H. Skjerve	28002	135177
A. Finne	26608	128674
Arne Veronik	27762	136816
Og. Børstik	9278	45576
Ulvokla Gundersen	1828	9114
167298	815709	

Interessentenes løst	1909808	9378908
Leverandørerne	167298	815709
	1042510	10194618

1920

Melkekundernes samlede konto		
		Nr. ni
Utsalg Thomas Angells gt.	31522	42
Ekn. Olsen, Lillig. bakken	29932	93
Strinda handelsam. lag	6170	59
Strinda folkeskole	2315	68
Vestheim	4808	2
Ekn. Thomassen	16277	13
Fru Gundersen, Rønnebak	1026	20
Th. Gundersen	54	00
Rutgerdets pleiehjem	6072	59
Ekn. Niding	2291	15
Tommas onnen	286	00
Skjoldberg onnen	954	85
Stamheim forbruket	441	02
Tommas Løvstuen, Lilla	36	75
9778928		

Fra oppgjørskonta for meieriet. Interessentenes, leverandørenes og melkekundernes kontoer i 1920. Merk at det skilles mellom leveranser fra andelshaverne i meieriforeningen og andre leverandører.

- Thomas Angells gate**
 fra Lilletorvet til venstre.
 1 ¹Solberg L. slagterforr.
 2 — L. slagterm.*
 — Jensine gymn.
 Eggen Hanna pike
 Karlson Berntine butikd.
 3 ¹Jonsvandets meieris uts.
 Berg Kristine butikd.
 Berntsen H. skrædderf.
 2Kaarbø J. pianolager*
 3Guttman Marcus kjøbm.
 Alstad Signe tj.pike
 4Berntsen H. skrædd.m.
 Jæger Camilla best.inde

I lista over kundenes konto står det "Utsalg i Thomas Angells gt". Dette utsnittet fra Adressebok for Trondhjem 1920 viser at meieriet hadde utsalg i l. etasje i Thomas Angells gt. 3.

meieribestyrer. Andre som sto på lønnslisten for 1922, var Selma Moen, Randi Jervan, Helga Berge, Johan Slettvold, (skolebestyrer ved Solbakken skole), Kjerstina Meland, Olaf Jervan og Einar Mortensen. Den siste med et beskjedent beløp på kr 10,00 pr. måned.

En regnskapsoversikt over salget av melk og fløte direkte fra meieriutsalget i 1923 - sannsynligvis til lokale private kunder - viser en årstotal på kr 12018,02. I tillegg ble det solgt brødvare for kr 6745,78. Ikke akkurat noe imponerende resultat i forhold til vår pengesløsende tid, men sikkert et tilfredstillende resultat for det lille bygde-meieriet i 1923. Det er vel riktig å anta at utgiftene til drift og vedlikehold av meieranlegget sto i et rimelig forhold til inntektene. Dette kan belyses ved et lite eksempel fra 1922 hvor oppgjørsboka kan fortelle at Christian Moen i januar dette året fikk utbetalt kr 420,00 for tre materialer og reparasjoner på meieribygningen, og i juni samme år kr 225,00 for et liknende arbeid. Dette tilsvarer etter dagens prisforhold en times lønn for en vanlig håndverker.

I vår tid er det helt utenkelig å drive noen form for industriell virksomhet uten elektrisk energi. Da det ikke har vært mulig å bringe på det rene om Jonsvandets meieri hadde eget lysanlegg for produksjon av strøm til driften, er det sannsynlig at oljelampa var lyskilden og ved varmekilden. Dette går indirekte frem av oppgjørsboka, hvor det finnes

utgiftsposter for både petroleum og ved. Petroleum ble kjøpt på butikken til Solem og veden av bøndene i nærmiljøet. Elektrisiteten kom ikke til Osbakkenområdet før på slutten av 1930-tallet, og til det øvrige Jonsvannsområdet like etter andre verdenskrig. De største gårdsbrukene hadde egne lysaggregater, drevet av en bensin- eller oljemotor. Som en god lyskilde kom en avansert oljelampe kalt Petromax på markedet. Den hadde en glødehette som var beskyttet av en glasskuppel og en trykkbeholder som ble pumpet opp. Den ga fra seg en susende lyd og et grelt, intenst lys. I store rom ga den et utmerket arbeidslys, men den susende lyden kunne være nokså enerverende. Dette var jo lenge før arbeidsmiljølovens tid, så arbeidsfolk måtte ta til takke med forholdene slik de var. Å klage var utenkelig, for det kunne føre til oppsigelse.

Nedleggelsen

Hva som var den direkte årsaken til at Jonsvandets meieriforening innstilte virksomheten i 1923, har det ikke vært mulig å bringe på det rene. Oppgjørsboka er ajourført ut desember måned 1923, men det er ingen kommentarer verken til regnskap eller andre forhold som belyser meieriets økonomiske situasjon. Det er vel den generelle utviklingen innenfor jordbruksksamvirket, med sentraliserte store driftsenheter og utviklingen i transportsektoren etter at automobilen for alvor gjorde sitt inntog, som er de underliggende årsaker til at de små og tungvinte bygdemeieriene måtte

Litt meierihistorie for Trondheim og Strinda.

Trondhjems meieri

Bøndene i Strinda skaffet seg kunder selv i Trondheim og leverte melka direkte til dem. Men de innså etter hvert at det var lurrt med et fellesanlegg for salg og produksjon. Saken om et slikt anlegg ble drøftet i Strinden Landboforening i 1881 uten at det førte til noe da. Men alt i 1883 ble **Trondhjems Meieribolag** opprettet. De som sto bak dette, var eiere av større gårdsbruk i Strinda, som A. Bachke, Ringve, P. Moxness, Bromstad og Lauritz Jenssen, Ranheim. Meieriet startet 8. desember i lokaler i Erling Skakkets gt. Det var først og fremst basert på melkeutsalg, men det var også utstyr for produksjon av smør og ost.

I 1894 ble det opprettet enda et meieri - **Strinden Meieribolag** - med leveranse vesentlig fra mindre gårder. Dette hadde lokaler i Brattørgata. I boka *Melkeomsetningen i Trondheim gjennom hundre år*, står det: "Det er fortalt at når det ble opprettet to meierier på Strinda, så hadde dette politiske årsaker. Leverandørene til Trondhjems Meieribolag skulle være høyreorientert, mens leverandørene til Strindens Meieribolag var venstreorientert. Så politisk beveget som tiden var, er vel dette ikke så usannsynlig".

Det var uheldig med to meierier, så de ble slått sammen til Trondhjems Meieri i 1894 - med tilhold i lokalene til Trondhjem Meieribolag.

Andre meierier i Strinda.

I tillegg til Jonsvandets Meieri var det to små meierier til i Strinda.

Bratsberg Meieri ble opprettet i 1897 med salg av melk og fløte som hovedformål. I 1920 ble det tilsluttet Trondhjems Meieri.

Wæhre Meieri ble opprettet i 1888 på Være Østre av gårdbrukere på Ranheim for felles salg av melk. Det hadde utsalg i Trondheim og på Ranheim. Meieriet ble innmeldt i Trondhjems melkeforsyning i 1922.

Trondhjems Melkeforsyning

Det var mange meierier som leverte melk til Trondheim. I 1908 hadde disse meieriene 73 egne utsalg og 260 provisjonshandlere i byen. En mente at det var altfor mange utsalg, og at det var for store utgifter til slagsprovisjon, transport og ombringelse, og en så behov for et samarbeid. Trondheim Melkeforsyning ble derfor etablert i 1921. I Sør- og Nord-Trøndelag tegnet 29 meierier andeler i melkeforsyningen. Trondhjems Meieri ble ikke med. Melkeforsyningen startet i 1925 i et nytt anlegg på Buran.

Trøndermeieriet

I 1948 ble Trøndermeieriet etablert som en "sammenslutning av Grensen Meieri, Heimdal Meieri, Skatval Meieri, Stjørdal Meieri, Trondhjems Meieri, Trondhjems Melkeforsyning og dets andelseiere og tilsluttede meieriselskaper".

Kilde:

Eivind Wekre: *Melkeomsetningen i Trondheim gjennom hundre år*. Trøndermeieriet AL 1948-1972. Utgitt av Trøndermeieriet 1973.

gi tapt. Jonsvandets meieri ble innlemmet i Trondhjems meieri.

Melken ble kjørt med hest direkte fra melkebonden til meieriet i byen. Bønde-

ne slo seg sammen og kjørte hver sin dag. Noen få melkebønder ved Jonsvatnet var så skeptiske til meieridrift, at de valgte å levere melken sin på døra til faste privatkunder. Dette betydde en god del merarbeid, for melken ble levert i små spann. Men kanskje ga denne leveransen litt bedre inntekt for bonden, for prisen på melk levert ved dør var litt høyere enn den de fikk av meieriet.

De store meieriene tok ganske raskt i bruk bilen som det nye og langt mer effektive transportmidlet enn det hesten var. Med melkebilden dukket også et nytt "kulturelement" opp i bygdenorge, nemlig melkerampen. For å lette jobben for sjåførene på melkebilene ble melkeramper satt opp ved gårdsveiene til melkebøndene. Dette var en treplattning i ca. en meters høyde, som bonden satte fra seg melkespannet på. Derfra ble det betydelig lettere for sjåføren å lempe det tunge melkespannet opp på bilens lasteplan. Disse melkerampene fungerte også som samlingsplasser både for barn, unge og eldre. De var på en måte en kommunikasjonsentral hvor litt bygdesladder og andre nyheter ble utvekslet. Postkassene var som regel også hengt opp enten på eller i nærheten av melkerampen, og det forsterket inntrykket av at den fungerte som et viktig og nødvendig kulturelement i vårt vidstrakte bygdenorge. En unik og kjær kulturinstitusjon forsvant dessverre med den siste melkerampen. Jeg har selv mange gode og hyggelige minner fra min lokale rampe.

Når det gjelder selve meierianlegget, så ble dette stående et par år etter nedleggelsen. Bygningen ble i 1925 kjøpt av Johan Thomassen, som rev den ned og transporterte materialene en liten kilometer til stedet Rotneset, like syd for Osen ved Jonsvatnet. Der ble den så satt opp igjen. Meieribygget er fremdeles bevart som en indre bærende huskasse i solid tømmer, i den vakre eneboligen som Johan Thomassens barnebarn Jan, har bygget omkring dette lokalhistoriske "klenodium". Her er det riktignok skjult for øyet, men godt bevart for ettertiden.

Jonsvandets meieri ga også navn til veistrekningen fra Osen og opp til toppen av bakken. Allerede fra etableringen av meieriet i 1897 og til mange år etter andre verdenskrig, ble denne veistrekningen konsekvent kalt Meieribakken. Dette navnet ble brukt i alle sammenhenger, både offentlig og privat. I buss-selskapets rutetabeller hadde Meieribakken sin faste plass, og det var vel en av de mest "produktive" holdeplasser på 1930-tallet. Selv under krigen var det yrende liv på Meieribakken i helgene, når hyttefolket i Røstadbakken ankom med alle sine ryggsekker og pakkenelliker og et betydelig antall barn i alle aldre. Hyttefolket både i Røstadbakken, på Vikeraunet og i de andre hyttefeltene i området var uten tvil en betydningsfull kundekrets for Jonsvannsbussen på den tid, i motsetning til hva den er i dag.

JONSVANNSRUTEN

Innehaver: **S. MELBYE**

Kontor og ekspedisjon: Dronningens gt. 26. – Telefon 382.

Vinterrute

fra 1. oktober 1937.

Fra Jonsvannet hverdage.

Fra Kuset	Engelsås	Solbakken bro	Meieribakken	Moholt	Strindheim
8.00	9.50	6.20	6.25	6.35	6.40
13.00	15.55	8.20	7.25	7.35	7.40
17.45	19.55	9.55	8.25	8.35	8.40
20.00	22.45	13.10	10.05	10.15	10.20
		16.00	11.30	11.40	11.45
		18.00	13.40	12.40	12.45
		20.00	14.40	13.50	13.55
		22.50	16.05	14.50	14.55
			17.40	16.15	16.20
			18.05	17.50	17.55
			18.40	18.50	18.55
			20.05	20.15	20.20
			21.00	21.10	21.15
			22.55	23.05	23.10
			24.00	24.10	24.15

I dag kalles Meieribakken for Osbakken. Når Osbakkennavnet gjorde sin entré, er uklart, men litt etter litt er dette navnet blitt akseptert, uten at det foreligger noen offentlig godkjenning. Osbakkennavnet har egentlig sin opprinnelse fra eiendommen "Osbakken" g.nr. 38 b.nr. 16. Denne eiendommen ble i 1929 kjøpt av møbelsnekermester Peder Aae og utskilt som egen parsell under Fredrikkested. Det var Peder Aae som ga den navnet Osbakken, men eiendommen er vel bedre kjent som kaféen på Meieribakken. (Se artikkel i årbok 2004, s. 49).

Postkontor og butikk.

For noen år siden lanserte postetaten et nytt begrep, nemlig "post i butikk" - som en ny og hittil ukjent måte å yte publikum service på.

Hensikten var å spare penger, samtidig som de postale tjenester skulle opprettholdes på et tilfredstillende nivå. Men post i butikk er på ingen måte noe nytt, for allerede den 1. april 1900 ble det opprettet et brevhus i Jonsvandets Meieri som det første postale tilbud til Jonsvatnets befolkning. Brevhuset fikk et stempel

Det første poststempelet

<p>Hr. Fogden i Strinden og Selbu. Herved anmeldes, at undertegnede Ellef Ellefsen Solem under Firma Ellef Solem agter at drive Handel i Strindens Kommune med Bopæl paa Fredrikkested sammesteds. Trondhjem, 16 November 1901. Ellef Solem. Registreret idag. Strinden og Selbu Fogderi, 10 November 1901. Eriksen, kst.</p>	<p>Stempelavgift kr. 100,00. Til Strinda handelsregister. Herved anmeldes til handelsregistret Angen & Co. A/S, hvis formål er å drive kjøpmannsvirksomhet. Aksjekapitalen er kr. 10 000,00 fordelt på 10 aksjer à kr. 1000,00 fullt innbetalt og lydende på navn. Aksjenes omsettelighet er innskrenket, idet de opprinnelige aksjonærer har forkjøpsrett til pari kurs. Vedtektene er av 26. juni 1946. Selskapets forretningskontor er i Strinda. Bekjentgjørelse til aksjonærene skjer ikke i offentlig tidende. Selskapets styre består av 2 medlemmer, hvorav den ene har signatur. Til styre er valt Sverre Angen, Ilevolden 3 d, Trondheim, og Fredrik Angen, Bessaker. Sverre Angen har selskapets signatur og leder den daglige drift. Trondheim, den 26. juni 1946. Fredrik Angen. Sverre Angen. Registrert i dag. Strinda og Selbu sorenskriverembete, 2. juli 1946. Odd Haugan, dfm.</p>
<p>Hr. Sorenskriveren i Strinda og Selbu. Herved anmeldes til firmaregistret at firmaet E. Solem, Strinda, er opphørt og bes slettet av registret. Trondheim, den 11. juli 1946. Eilif Solem. Registrert i dag. Strinda og Selbu sorenskriverembete, 1. august 1946. Sverre Berg, kst.</p>	<p>Fra <i>Handelsregistre for Kongeriket Norge</i>. Solem hadde butikk 1901 - 1946.</p>

med nummer 507. Navnet ble fra 1. januar 1908 forandret til Jonsvandets poståpneri, fortsatt med Ellef Solem som bestyrer. Fra 1. oktober 1921 ble det foretatt en liten justering av navnet til Jonsvatnet poståpneri. Sønnen Eilif Solem overtar så hele ansvaret for poståpneriet fra 1. januar 1929, og det får eget lokale i landhandleriets bygning (med inngang fra butikken). Fra 1. august 1949 ble poståpneriet flyttet til ny butikk på toppen av Meieribakken med Sverre Angen både som butikkeier og ansvarlig for posten. Det gamle land-

handleriet på Fredrikkested var nedlagt, og Sverre Angen fortsatte egentlig driften av dette i nye lokaler.

Fra 17. august 1950 overtok Erling Helmersen ansvaret for postkontoret, men allerede fra 12. desember samme år blir Øivind Tangen både ny butikkeier og bestyrer for posten. Fra 1. mars 1955 får vi igjen ny postbestyrer i det Ole Vollan Døsvik hadde overtatt både butikk og post. Fra 26. mai 1970 fikk postkontoret postnummer 7057. Da butikens siste eier, Ole Vollan Døsvik,

Karen og Ellef Solem. Bilde utlånt av Bodil Johansen, Sæterbakken.

avviklet driften i 1989, flyttet postkontoret inn i en brakke på Sæterbakken hvor det fungerte med postens egne folk bak disken. Der ble det værende til det ble nedlagt 1. november 1993.

Med denne nedleggelsen forsvant den siste rest av servicetilbud til bydelen Jonsvatnet, og "bygdefolket" ble på flere områder satt hundre år tilbake i tid. Det vi har igjen, er et postnummer uten postkontor og et vesentlig dårligere busstilbud enn hva vi hadde på 1930-tallet. Det aktive bygdesentret som ble etablert ved gården Fredrikkested i 1890 årene, er nå bare et lokalhistorisk minne

fra en tid da bygdenorge tross alt fungerte utmerket med livskraftige, selvbærende lokalsamfunn som økonomiske og kulturelle bærebjelker. På den tid levde man rikt med enkle midler. Levestandarden var riktig nok lav, men livsstandarden desto høyere. I dagens samfunn er situasjonen dessverre den stikk motsatte - noe som har satt sitt umiskjennelige preg på nåtidens mennesker. Selv små lokalhistoriske tilbakeblikk kan derfor gi oss et litt mer nyansert syn på det merkelige fenomen vi kaller utviklingen. Det er dessverre alt for ofte en utvikling til det verre enn til det bedre.

Kilder

Einar Solem, nåværende eier av gården Fredrikkested.

Jon Jervan, tidligere eier av Nedre Jervan, brn. 3.

Avisa Nidaros, årgang 1905.

Knut L. Vik: *Poststeder i Trondheim kommune*. Trondheim 1997. Utgitt av Nordenfjeldske Filatelistforening i anledning foreningens 75-årsjubileum.

Trondhjems Adressebok 1920. Utgitt av Hans G. Moe. Boken er digitalisert og publisert av Trondheim folkebibliotek. Nettadresse:

<http://www.tfb.no/db/adresseboktrondheim/1920/index.html>

Fredrikkested og Angens butikk høsten 2006. I butikken er nå Jonsvatnet barnehage. Bildet er tatt der vegen til Røstadbakken tar av fra vegen til Jonsvatnet. Bildet er tatt omtrent fra samme sted som postkortbildet på side 32.